

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев-уз 1/2022
23.05.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужиоца АА из села ..., чији је пуномоћник Петроније Пауновић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарство пољопривреде и заштите животне средине, Управа за ветерину, коју заступа Државно правобранилатво, Одељење у ..., ради заштите у вези са узбуњивањем и накнаде штете, одлучујући о ревизијама тужиоца и тужене изјављеним против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж уз 2/2021 од 20.08.2021. године, у седници одржаној 23.05.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против става првог изреке пресуде Апелационог суда у Нишу Гж уз 2/2021 од 20.08.2021. године изреке, у делу у коме је потврђена првостепена пресуда у ставовима четвртом, петом, седмом, осмом, деветом, у делу става десетог изреке којим је одбијен тужбени захтев за обавезивање тужене на накнаду материјалне штете повећањем коефицијента за исплату личног дохотка, ставовима дванаестом и тринаестом изреке и у делу става четрнаестог изреке којим је одбијен тужбени захтев за забрану даљег вршења штетних радњи незаконитог распоређивања или премештања на ниже радно место, дискриминације по основу рада и услова рада, присиљавања, злостављања и узнемиравања и кршења приватности узбуњивача и његове породице.

ДЕЛИМИЧНО СЕ УСВАЈА ревизија тужене и **ПРЕИНАЧУЈЕ** се пресуда Апелационог суда у Нишу Гж уз 2/2021 од 20.08.2021. године у ставу другом изреке и у погледу одлуке о трошковима поступка, тако што се **ОДБИЈА**, као неоснована, жалба тужиоца и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Вишег суда у Лесковцу П уз 3/20 од 03.02.2021. године у ставовима првом, трећем и петнаестом изреке.

У преосталом делу, ревизија тужене се **ОДБИЈА**, као неоснована.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженој накнади трошкове ревизијског поступка у износу од 33.000,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Лесковцу П уз 3/20 од 03.02.2021. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца и утврђено је да је тужена директни извршилац штетних радњи нечињења према државном службенику-узубуњивачу у виду неоцењивања тужиоца-узубуњивача за 2016. годину, 2017. годину, 2018. годину и 2019. годину као одмазде због извршеног узубуњивања 2015. и 2016. године и забрањено је туженој даље вршење штетних радњи према тужиоцу у виду неоцењивања. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражено да се утврди да је тужена директни извршилац штетне радње у виду незаконитог оцењивања тужиоца-узубуњивача за 2015. годину као одмазде због извршеног узубуњивања 2015. и 2016. године, као и да је радњама неоцењивања узубуњивача за 2016. годину, 2017. годину, 2018. годину и 2019. годину спречила узубуњивача да напредује у послу због чега је тужиоцу нанета материјална штете, као неоснован. Ставом трећим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца и обавезана је тужена да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете због претрпљеног душевног бола и патње насталог као последица неоцењивања и повреде угледа државног службеника узубуњивача у продуженом временском периоду због узубуњивања исплати износ од 150.000,00 динара са законском затезном каматом од дана пресуђења 03.02.2021. године до исплате. Ставом четвртим изреке, одбијени су, као неосновани, вишак тужбеног захтева тужиоца преко досуђених 150.000,00 динара, до тражених 300.000,00 динара, са законском затезном каматом од дана подношења тужбе до исплате на име накнаде нематеријалне штете, те захтев за накаду нематеријалне штете због незаконитог оцењивања, незаконитог распоређивања или премештања на ниже радно место, спречавања напредовања на послу, губитка звања самосталног саветника, незаконитог умањења личног дохотка, ускраћивања исплате путних трошкова за одлазак и долазак са посла, дискриминације по основу рада и услова рада, присиљавања, злостављања и узнемиравања, кршења приватности узубуњивача и његове породице, вређања достојанства личности и државног службеника, угрожавања личног и професионалног интегритета, упућивања претњи и достављања незаконитих изјава, уз стварање непријатељског, понижавајућег и увредљивог окружења, незаконитог издавања радних циљева и налога на приватни мејл тужиоца и узнемиравања породице, погоршавања услова рада, одузимања службеног возила и довођења тужиоца у стање потпуне изолације, све са циљем да сам државни службеник раскине радни однос, а све због узубуњивања, као и вишак тужбеног захтева за исплату законске затезне камате на досуђени износ нематеријалне штете од 150.000,00 динара почев од дана подношења тужбе до дана пресуђења. Ставом петим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца да се утврди да је тужена извршила већи број штетних радњи малтретирања, шиканирања и злостављања тужиоца узубуњивача по основу рада и радног ангажовања, извршеним достављањем више пута спецификације радних циљева за 2016. годину и више пута позива на месечни састанак са службеног мејла на приватни мејл тужиоца од стране лица које није непосредно претпостављено тужиоцу тако да су извршене штетне радње трајале у континуитету током читаве 2016. године, због чега је дошло до погоршања услова рада тужиоца и то све због извршеног узубуњивања 2015. и 2016. године, као неоснован. Ставом шестим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражено да се утврди да је тужена извршила штетну радњу према тужиоцу прекидом исплате путних

трошкова за одлазак и повратак са посла почев од јануара 2018. године до 16.05.2019. године и то због извршеног узбуњивања 2015. и 2016. године, чиме је тужиоцу нанета материјална штета, као неоснован. Ставом седмим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражено да се утврди да је тужена дана 21.01.2019. године и 05.07.2019. године извршила штетне радње према тужиоцу покушајима незаконите смене са места шефа Одсека Републичке ветеринарске инспекције за ... управни округ, са седиштем у ..., уз премештање на ниже радно место руководиоца групе ветеринарске инспекције за контролу безбедности и квалитета хране и споредних производа животињског порекла и спречавање повратка на радно место у ..., односно обављање послова у згради ... управног округа и то због извршеног узбуњивања 2015. и 2016. године, чиме је тужиоцу нанета штета као неоснован. Ставом осмим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражено да се утврди да је тужена Република Србија, Влада Републике Србије, индиректни извршилац штетних радњи према тужиоцу и то дана 07.09.2018. године на тај начин што је Влада Републике Србије на челу са председником Аном Брнабић својим закључком 05 број 110-7785/2018 од 28.08.2018. године, који је ступио на снагу 07.09.2018. године, дала сагласност на Правилник о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде број 110-00.45/2018-09 од 09.09.2018. године, као и дана 17.06.2019. године, на тај начин што је својим закључком 05- 110-5542/2019 ид 06.06.2019. године, који је ступио на снагу 17.06.2019. године, дала сагласност на Правилник о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде број 110-0031/2019-09 од 13.03.2019. године а којим правилницима је прописано радно место Руководилац групе у звању самостални саветник, Група ветеринарске инспекције за контролу безбедности и квалитета хране и споредних производа животињског порекла, Одсек ветеринарске инспекције ..., Одељење ветеринарске инспекције у Управи за ветерину, којим је индиректно Влада Републике Србије, по унапред припремљеном сценарију, прописала фиктивно ниже радно место и извршила штетне радње према тужиоцу, и то незаконито премештање на ниже радно место због извршеног узбуњивања 2015. и 2016. године. Ставом деветим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражено да се уклоне последице штетне радње незаконитог премештања на ниже радно место, тј. радно место Руководилац групе ветеринарске инспекције за контролу безбедности и квалитета хране и споредних производа животињског порекла и да се тужилац распореди на радно место шефа Одсека ветеринарске инспекције ..., Одељење ветеринарске инспекције у Управи за ветерину са седиштем у ... у звању самостални саветник као неоснован. Ставом десетим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражено да се тужена обавезе да тужиоцу на име претрпљене материјалне штете, због незаконитог оцењивања и неизвршеног оцењивања у продуженом временском периоду и спречавања напредовања у служби, због узбуњивања, исплати материјалну штету повећањем коефицијента за исплату личног дохотка VII платне групе, са платним разредом 3,49 увећањем на платни разред 4,45, од дана подношења тужбе док постоји законски основ, са законском затезном каматом на сваку појединачну рату од последњег дана у месецу за претходни месец до исплате, као и да изврши уплату доприноса за пензијско и инвалидско осигурање код надлежних фондова за разлику умањене зараде, као претрпљене материјалне штете, на име разлике у заради за период од 01.06.2011. до 01.01.2015. године исплати појединачне месечне износе са законском затезном каматом, ближе наведено у том ставу, као и да изврши уплату доприноса за пензијско и инвалидско осигурање код надлежних фондова, као неоснован. Ставом једанаестим изреке, одбијен је тужбени захтев

тужиоца којим је тражено да се обавезе тужена да тужиоцу на име путних трошкова као претрпљене материјалне штете за период од јануара 2018. године до маја 2019. године плати износе са законском затезном каматом, ближе наведено у том ставу изреке, као неоснован. Ставом дванаестим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражено да се обавезе тужена да тужиоцу исплати на име ПТТ услуга, као претрпљене материјалне штете, за период 2011.-2019. године појединачно одређене износе са законском затезном каматом, ближе наведено у том ставу изреке, као неоснован. Ставом тринаестим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражено да се обавезе тужена да тужиоцу на име исплаћених судских такси, као претрпљене материјалне штете, исплати износ од 46.350,00 динара, са законском затезном каматом од дана вештачења до исплате, као неоснован. Ставом четрнаестим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражено да се туженој забрани даље вршење штетних радњи незаконитог оцењивања, незаконитог распоређивања или премештања на ниже радно место, спречавања напредовања на послу, ускраћивања исплате путних трошкова за одлазак и долазак са посла, дискриминације по основу рада и услова рада, присиљавања, злостављања и узнемиравања, кршења приватности узбуњивача и његове породице и стављања узбуњивача у неповољнији положај, као неоснован. Ставом петнаестим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име накнаде трошкова поступка исплати износ од 87.850,00 динара.

Апелациони суд у Нишу је пресудом Гж уз 2/2021 од 20.08.2021. године, ставом првим изреке, потврдио пресуду Вишег суда у Лесковцу П уз 3/20 од 03.02.2021. године у ставовима првом, трећем, четвртном, петом, седмом, осмом, деветом, дванаестом и тринаестом изреке и у делу става десетог изреке којим је тражено да се обавезе тужена да тужиоцу исплати материјалну штету повећањем коефицијента за исплату личног дохотка VII платне групе, са платним разредом 3,49 увећањем на платни разред 4,45, од дана подношења тужбе док постоји законски основ, са уплатом доприноса за пензијско и инвалидско осигурање и у делу става четрнаестог изреке у односу на забрану дискриминације по основу рада и услова рада, присиљавања, злостављања и узнемиравања, кршења приватности узбуњивача и његове породице распоређивања или премештања на ниже радно место, па су у тим деловима жалбе тужиоца и тужене одбијене као неосноване. Ставом другим изреке, преиначена је иста пресуда у ставу другом, шестом и једанаестом изреке и у преосталим деловима става десетог и четрнаестог изреке, тако што је усвојен тужбени захтев тужиоца и утврђено је да је тужена извршила штетну радњу према тужиоцу као узбуњивачу, стављањем у неповољнији положај тужиоца у поступку незаконитог оцењивања за 2015. годину и нечињењем у виду неоцењивања у 2016., 2017., 2018. и 2019. години, да је истим радњама спречен да напредује у послу и ускраћивањем права на исплату трошкова за долазак и одлазак са рада почев од јануара 2018. године до 16.05.2019. године, обавезана је тужиоцу да на име накнаде материјалне штете у виду разлике плате за период 01.06.2011. године до 01.01.2015. године исплати појединачно одређене месечне износе са законском затезном каматом на сваки износ од последњег дана у месецу до исплате и да на износе разлике зараде изврши уплату доприноса за пензијско и здравствено осигурање код надлежних фондова и да у виду накнаде трошкова превоза за долазак и одлазак са рада за период од јануара 2018. године до 16.05.2019. године појединачно одређене месечне износе са законском затезном каматом на сваки износ од последњег дана у месецу до исплате, све ближе наведено у том ставу изреке и забрањено је туженој даље вршење штетних радњи незаконитог оцењивања, спречавања напредовања на послу и ускраћивања исплате трошкова за долазак и

одлазак са посла. Ставом трећим изреке, преиначена је одлука о трошковима поступка садржана у ставу петнаестом изреке исте пресуде тако што је обавезана тужена да тужиоцу на име трошкова поступка исплати износ од 208.800,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац и тужена су благовремено изјавили ревизије и то тужилац против става првог изреке у делу у коме је потврђена првостепена пресуда у ставовима четвртном, петом, седмом, осмом, деветом, у делу става десетог, ставовима дванаестом и тринаестом изреке и у преосталом делу става четрнаестог изреке, због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, погрешне примене материјалног права и битне повреде одредаба парничног поступка а тужена против става првог изреке у делу у коме је потврђена првостепена пресуда у ставовима првом и трећем изреке и против преиначујућег дела изреке, из истих разлога.

Испитујући правилност пресуде донете у другом степену у смислу члана 408. Закона о парничном поступку-ЗПП („Сл. гласник РС“ бр. 72/11...10/23), Врховни суд је оценио да ревизија тужиоца није основана а ревизија тужене делимично основана.

Доношењем побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2 ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности, а ни битна повреда из члана 374. став 2. тачка 10 ЗПП, на коју се ревизијом неосновано указује.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био запослен код тужене. Од 10.09.2009. године био је распоређен на радном месту шефа Одсека ветеринарске инспекције ..., Одељење ветеринарске инспекције у Управи за ветерину, у звању самосталног саветника, са местом рада у Након тога, решењем Министарства пољопривреде, трговине, шумарства и водопривреде од 03.06.2011. године, распоређен је на радно место ветеринарски инспектор за здравствену заштиту и добробит животиња, у звању саветника, са местом рада у ..., а на место шефа одсека, уместо тужиоца, постављено је треће лице. Тужилац је у току 2015. и 2016. године предузео више радњи достављања информација о неправилностима у вези са наплатом потврда приликом обележавања говеда и вођења евиденција о обележеним говедима и регистрације говеда и издавања уверења о здравственом стању говеда, тако што је поднеском од 25.06.2015. године о томе обавестио министра пољопривреде и заштите животне средине, 02.09.2015. године исту информацију је упутио Агенцији за борбу против корупције, 18.01.2016. године обратио се Тужилаштву за организовани криминал подносећи кривичну пријаву против бившег директора Управе ветерине, а 25.03.2016. године о томе обавештена јавност издавањем саопштења за јавност.

У периоду од 2011. године до јула 2019. године, тужена је донела више решења о распоређивању тужиоца на радно место ветеринарског инспектора, најпре у звању саветника, а затим у звању самосталног саветника (почев од решења од 22.10.2014. године). Тужилац је у вези са овим решењима изјављивао жалбе, а у случајевима донетих коначних решења, водио је управни спор. Оспореним коначним решењем од 21.01.2019. године и решењем од 05.07.2019. године, тужилац је распоређен на радно место руководиоца групе, у звању самосталног саветника, са коефицијентом од 3,49.

У периоду од 2011. до 2015. године тужилац је оцењен најнижом оценом 2,00-задовољава. Решења о оцењивању тужилац је оспорио и пресудама Управног суда поништена су решења жалбене комисије у вези са оцењивањем тужиоца за ове године. За 2016., 2017., 2018 и 2019. годину тужилац није оцењен.

Током септембра 2016. године тужилац је позван у службене просторије послодавца, ради уручења изјаве о сагласности за распоређивање на ниже радно место у звању саветника, коју изјаву је тужилац одбио да потпише. Након тога је тужиоцу на кућну адресу достављен допис са списком слободних радних места у Управи за ветерину са позивом да се у року од 3 дана изјасни да ли прихвата неко од понуђених радних места. Тужиоцу је достављен већи број мејлова на приватну мејл адресу, са садржином која се тиче пословних обавеза у циљу јављања на разговор ради спецификације радних циљева за ту годину и позива на месечне састанке ветеринарске инспекције.

У периоду од 01.01.2018. године до 16.05. 2018. године, тужиоцу није вршена исплата трошкова за превоз. Тужилац се 02.04.2018. године обратио министарству са захтевом за исплату ових трошкова, који захтев је решењем министарства од 18.06.2018. године одбачен. Ово решење је поништено у жалбеном поступку. У поновном поступку је донето коначно решење 22.11.2018. године којим је захтев тужиоца одбијен (решење је потврђено од стране жалбене комисије од 04.02.2019. године).

Влада Републике Србије је својим закључком од 28.08.2018. године, који је ступио на снагу 07.09.2018. године, дала сагласност на Правилник о унутрашњем уређењу и ситематизацији радних места у Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде од 09.08.2018. године, а закључком од 06.06.2019. године, који је ступио на снагу 17.06.2019. године, дала је сагласност на Правилник о унутрашњем уређењу и ситематизацији радних места у Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде од 13.03.2019. године, а којим правилницима је прописано радно место Руководилац групе у звању самостални саветник, Група ветеринарске инспекције за контролу безбедности и квалитета хране и споредних производа животињског порекла, Одсек ветеринарске инспекције ..., Одељење ветеринарске инспекције у Управи за ветерину.

Вештачњем је утврђена разлика плате тужиоца за период од 01.06.2011. године до 01.01.2015. године, висина неисплаћене накнаде трошкова превоза за долазак и одлазак са посла за период од јануара 2018. године до 16.05.2019. године, те трошкова исплаћених судских такси за поднеске у управним поступцима и управним споровима које је тужилац водио и ПТТ услуга у вези са плаћеном поштарином за поднеске, које је тужилац тужбом такође потраживао.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су применом чл. 2, 23. и 29. Закона о заштити узбуњивача, утврдили да је према тужиоцу предузета штетна радња у вези са узбуњивањем неоцењивањем тужиоца за период 2016.-2019. године, те донели одлуку о забрани даљег вршења те радње и за накнаду нематеријалне штете у износу од 150.000,00 динара са припадајућом законском затезном каматом почев од дана пресуђења до исплате због повреде угледа и части. Одбијен је тужбени захтев тужиоца за утврђење да је према њему због узбуњивања

предузета штетна радња извршеним достављањем више пута спецификације радних циљева и више позива на месечне састанке током 2016. године са службеног мејла на тужиочев приватни мејл, од стране лица које није било непосредно претпостављено тужиоцу, са образложењем да је та радња предузета у циљу извршавања законске обавезе тужене као послодавца за прибављање сагласности тужиоца за распоређивање на ниже радне место и ради уручења позива и радних циљева тужиоцу, а не у циљу шиканирања тужиоца због радњи узбуђивања.

Нижестепени судови су закључили да је неоснован и тужбени захтев за утврђење да је тужена према тужиоцу предузела штетну радњу покушајем незаконите смене тужиоца доношењем решења од 21.01.2019. године и 05.07.2019. године, уз забрану даљег вршења незаконитог распоређивања или премештања на ниже радно место и за отклањање штетне последице распоређивањем тужиоца на радно место шефа одсека. По становишту нижестепених судова, ове радње су учињене ради распоређивања тужиоца на слободно радно место и истима није извршена тужиочева смена са тог места будући да пре тих датума тужилац није обављао наведене послове.

По становишту нижестепених судова није основан ни тужбени захтев за утврђење да је Влада Републике Србије према тужиоцу индиректни извршила штетних радњи у вези са узбуђивањем давањем 07.09.2018. године и 17.06.2019. године сагласности на Правилнике о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде од 09.09.2018. године, и 13.03.2019. године, са образложењем да није доказано да је је радња давања сагласности на акт о систематизацији учињена ради ономогућивања тужиоца да буде распоређен на место шефа одсека, те стога нема узрочно-последичне везе са извршеним узбуђивањем.

Као неоснован одбијен је и тужбени захтев тужиоца за накнаду нематеријалне штете преко досуђеног, до траженог износа од 300.000,00 динара, са припадајућом каматом од дана подношења тужбе до исплате и за законску затезну камату на досуђени износ од дана подношења тужбе до дана пресуђења, као и захтев за накнаду нематеријалне штете због незаконитог распоређивања или премештања на ниже радно место, спречавања напредовања на послу, губитка звања самосталног саветника, дискриминације по основу рада и услова рада, присиљавања, злостављања и узнемиравања, кршења приватности узбуђивача и његове породице, вређања достојанства личности и државног службеника, угрожавања личног и професионалног интегритета, упућивања претњи и достављања незаконитих изјава, уз стварање непријатељског, понижавајућег и увредљивог окружења, незаконитог издавања радних циљева и налога на приватни мејл тужиоца и узнемиравања породице, погоршавања услова рада, одузимања службеног возила и довођења тужиоца у стање потпуне изолације. Такође је као неоснован одбијен тужбени захтев тужиоца за обавезивање тужене на исплату материјалне штете повећањем коефицијента за исплату личног дохотка VII платне групе, са платним разредом 3,49 увећањем на платни разред 4,45, од дана подношења тужбе док постоји законски основ, са уплатом доприноса за пензијско и инвалидско осигурање, те на исплату накнаде за ПТТ услуге и исплаћених судских такси, са припадајућом законском затезном каматом, будући да је реч о трошковима који су настали у поступцима вођеним од стране тужиоца у управном поступку и у поступку пред Управним судом, те је тужилац имао могућност да их у тим поступцима накнади.

Врховни суд је становишта да се ревизијом тужиоца и тужене неосновано указује на погрешну примену материјалног права у овом делу.

Наиме, Законом о заштити узбуњивача у члану 5. прописано је да узбуњивач има право на заштиту, у складу са законом, ако: 1) изврши узбуњивање код послодавца, овлашћеног органа или јавности на начин прописан законом; 2) открије информацију из члана 2. тачка 1) овог закона (у даљем тексту: информација) у року од једне године од дана сазнања за извршену радњу због које врши узбуњивање, а најкасније у року од десет година од дана извршења те радње; 3) би у тренутку узбуњивања, на основу расположивих података, у истинитост информације, поверовало лице са просечним знањем и искуством као и узбуњивач.

Одредбом члана 21. став 1. истог закона, прописано је да послодавац не сме чињењем или нечињењем да стави узбуњивача у неповољнији положај у вези са узбуњивањем, а нарочито ако се неповољнији положај односи на запошљавање, стицање својства приправника или волонтера, рад ван радног односа, образовање, оспособљавање или стручно усавршавање, напредовање на послу, оцењивање, стицање или губитак звања, дисциплинске мере и казне, услове рада, престанак радног односа, зараду и друге накнаде из радног односа, учешће у добити послодавца, исплату награде и отпремнине; распоређивање или премештај на друго радно место, непредузимање мера ради заштите због узнемиравања од стране других лица, упућивање на обавезне здравствене прегледе или упућивање на прегледе ради оцене радне способности.

Одредбом члана 22. истог закона прописано је да у случајевима наношења штете због узбуњивања, узбуњивач има право на накнаду штете, у складу са законом који уређује облигационе односе а одредбом члана 26. да се тужбом за заштиту у вези са узбуњивањем може се тражити: утврђење да је према узбуњивачу предузета штетна радња, забрана вршења и понављања штетне радње, уклањање последица штетне радње, накнада материјалне и нематеријалне штете и објављивање пресуде донете по тужби поднетој из разлога предвиђених у тач. 1) до 4) овог става у средствима јавног информисања, о трошку туженог (став први) и да се тужбом из става 1. тог члана не може се побијати законитост појединачног акта послодавца којим је решавано о правима, обавезама и одговорностима запосленог по основу рада (став други).

Одредбом члана 27. истог закона, прописано је да у тужби за оцену законитости појединачног акта послодавца којим је решавано о правима, обавезама и одговорности узбуњивача по основу рада, по посебним прописима, узбуњивач може истаћи навод да појединачни акт послодавца представља штетну радњу у вези са узбуњивањем (став први); у посебном поступку суд оцењује основаност навода да појединачни акт послодавца представља штетну радњу у вези са узбуњивањем, у складу са овим законом (став трећи).

По оцени Врховног суда, правилно су нижестепени судови закључили да је тужена према тужиоцу предузела штетну радњу нечињењем - неоцењивањем тужиоца за 2016, 2017, 2018. и 2019. годину, да је ова штетна радња предузета у вези са узбуњивањем тужиоца извршеним у току 2015. и 2016. године, те да је тужилац због предузетих радњи претрпео нематеријалну штету у виду душевних болова због повреде части и угледа по ком основу му је досуђена правична накнада која је,

насупротив ревизијским наводима тужиоца, правилно одмерена у складу са чланом 200. Закона о облигационим односима а законска затезна камата правилно доуђена од дана пресуђења. Тужена, иако је на њој био терет доказивања, није пружила доказ да ова радња није у узрочној вези са извршеним узбуњивањем, односно да су постојали оправдани разлози из којих тужилац у дужем временском периоду није оцењен. За остале радње, које тужилац означава као штетне радње, те у делу за накнаду штету за коју тужилац тврди да је настала у вези са тим радњама, и за отклањање последица насталих услед тих радњи, правилан је закључак нижестепених судова о неоснованости тужбених захтева у том делу због чега су правилно одлучили одбијањем тужбених захтева тужилаца, за коју одлуку су дали јасне разлоге које прихвата и Врховни суд. Насупрот ревизијским наводима тужиоца, правилан је закључак нижестепених судова да не представља штетну радњу доношење решења од 21.01.2019. године и 05.07.2019. године, будући да је тужилац водио управни поступак у коме је побијао ова решења којима је одлучено о његовом праву из радног односа, па не постоји могућност двоструке надлежности суда у овом поступку.

Међутим, по оцени Врховног суда, другостепени суд је, преиначењем првостепене пресуде за утврђење незаконитог оцењивања тужиоца за 2015. годину као штетне радње и за накнаду нематеријалне штете у вези са том радњом, као и за накнаду материјалне штете због неплаћања трошкова превоза за долазак и одлазак са рада почев од јануара 2018. године до 16.05.2019. године и разлике плате за период 01.06.2011. године до 01.01.2015. године, погрешно применио материјално право, а тужена основано на то указује у ревизији.

У конкретном случају, тужилац тврди да је штетна радња оцењивање за 2015. годину, као последица узбуњивања извршеног у току 2015. и 2016. године, те да је ова радња незаконита. Међутим, наведено се не може истицати у вези са узбуњивањем у овом поступку, будући да је тужилац водио посебан управни поступак чији је предмет била оцена законитости ових одлука и заштита овог његовог права из радног односа.

У вези са тужбеним захтевом за накнаду материјалне штете за трошкове превоза за долазак и одлазак са рада почев од јануара 2018. године до 16.05.2019. године, тужилац није у току поступка учинио вероватним да је према њему учињена ова штетна радња, будући да је поводом његовог захтева надлежном органу за накнаду ових трошкова донето коначно решење којим је његов захтев одбијен као неоснован. Ова одлука донета је у управном поступку који је тужилац водио ради ради заштите овог права, те не може захтевати у овом поступку накнаду штете по том основу.

По оцени Врховног суда, насупрот становишту другостепеног суда, тужиоцу не припада ни право на накнаду штете у висини разлике у заради у периоду од 01.06.2011. године до 01.01.2015. године, која је настала услед примене нижег коефицијента у односу на првобитно утврђени коефицијент од 3,49, по решењима тужене о распоређивању, која су решења потом поништена. Наиме, ове штетне радње тужене учињене су у периоду који је претходио радњама узбуњивања из 2015. и 2016. године, те не постоји узрочно-последична веза између тих радњи и узбуњивања које је касније предузето. Притом, супротно становишту другостепеног суда, нема континуитета са претходним узбуњивањем из 2011. године, јер су радње узбуњивања које су предмет овог спора различите у односу на штетне радње из претходног периода.

Истовремено, правилно је другостепени суд преиначио првостепену пресуду усвајањем тужбеног захтева у делу за утврђење да је услед радње неоцењивања за период од 2016.-2019. године, тужилац спречен да напредује у послу и за забрану спречавања напредовања на послу. Наиме, и по оцени овог суда, ова радња тужене јесте штетна радња у вези са узбуђивањем, па тужиоцу приада тражена правна заштита.

Правилна је и одлука о трошковима поступка јер је донета правилном применом члана 153. Закона о парничном поступку.

Из наведених разлога, одлучено је као у првом, другом и трећем изреке, на основу члана 414. став 1. и члана 416. став 1. Закона о парничном поступку.

С обзиром да је тужена успела у поступку по ревизији, признат јој је трошак у вези са саставом ревизије у износу од 33.000,00 динара, према важећој Таксеној тарифи, па је одлучено као у ставу четвртом изреке.

**Председник већа - судија
Гордана Комненић, с.р.**

**За тачност отправака
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**